

✠ ПОМОГАЈ БОГЪ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

11. číslo

Budyšin, nowember 1960

Lětnik 12 10

Hrono za nazymnik 1960

Wšo džěło čłowjeka je za jeho ert, ale tola njebudže jeho duša z tym nasycěna.

Prěd. 6, 7

Z tym njecha Biblija čłowjeske džěło wonječescić. Bóh chce, zo čłowjek džěla. K tomu je Hadama do zahrody Eden sadził, zo by tam džěla (1. Mójz. 2, 15). A Jezus je rjekł, zo je kóždy džělačér swojeje mzdy hódný. A Pawoł je napisał do Tesaloniskeje, zo tón, kiž nje-džěla, tež njesmě jěsć. Z toho je tež pola nas znate přisłowo nastalo, wo kotrymž někotryžkuli njewě, zo z Biblije pochadza. Ale runje z toho poznawamy, zo džělo a jědz hromadu zwisujetej. To praji tež naš tekst: „Wšo džělo čłowjeka je za jeho ert!“ Džěčo so nana woprašaja: „K čomu dyrbiš wšědnje na džělo chodzić?“ A nan wotmołwi: „Zo bych za nas wšitkich wšědný chlěb zaslužil!“ Wězo dóstawa nan jako mzdú swoje pjenjezy a nic chlěb.

Zo je nam čłowjeske džělo wažne, na jedyn bok za wšědný chlěb, to rěka za eksistencu jednotliwego z jeho swójbu, a na druhi bok za produkciju, to rěka za eksistencu luda a čłowjestwa w cyłym, to je wěste. Ale wulke słowo je mudry předar našeho teksta wuprajil, hdyž scěhuje: „... ale tola njebudže jeho duša z tym nasycěna!“ To je cyle samsne, štož Zbóžnik měni prajicy: „Čłowjek njeje žiwy wot chlěba sameho, ale wot kóždeho słowa, kotrež přez Boži ert dže!“ (Mat. 4, 6).

A kak husto čłowjek na to zabywa, zo ma tež swojej duši něšto popřeć a poskićić. Smy w poslednich dnjach w našich serbskich wosadach wšudžom kermušu swječili. Wěsće su naši fararjo wšudžom znowa dopominali na třecu kaznju wo prawym swjećenju swjateho dnja a wobžarowali wulku nuzu w tutym nastupanju!

Poslednja nje-džela w cyrkwinskim lěće

Žana druha nje-džela nima tak markantne wobličo kaž tuta nje-džela. Naše Bože domy su poľne. Tež Bože blido ma na tutym dnju najwjace hosći. Wšitcy kemšerjo su ze samsnymi myslemi napjelnjeni — wšitcy hromadže spominamy na zemrětych. Mjena tych, kotřiž su w poslednim lěće wumřeli, so předčitaju. Na pohrjebnišćach su wšitke rowy rjenje přihotowane. Nowe wěncy tam leža. Z hałužkami su rowy hustodosć jara wustojnje wobtykane. Tak někotra sylza je skradžu kapnyła, tež na stary row. My spominamy na tych, z kotrymiž smy krótki abo tež daleki puć hromadže kročili a kotřiž su nas po Božej njewuslědžomnej radže wopuščili a prjedy nas wušli z tutoho swěta. To je želniwe a zrudne spominanje. A wutroba, kotraž zrudobu njeznaje, kotraž njeplaka při žanym rowje, njeje žana prawa čłowjeska wutroba. Wona je wuschnyła abo je so zajědojčila, cyle wěsće je strašnje schorjela, a je na času, zo so wulěkuje. Tuta poslednja nje-džela ze svojim spominanjom je za naš lud nuzna a jeje služba sylzow spo-možna. Plakajo so čłowjek změruje, a tale nje-džela je přičiny dosć, zo plakamy.

A w nazymniku, w nowembru mamy tež pokutny džen a nje-dželu zemrětych. A to napomina nas wšitkich, zo njebychmy so jenož starali za čělo a čelne žiwjenje, ale tež za dušu a duch a wěčne žiwjenje. A tu plaćić štučka z kěr-łuša:

Pytaj jenož Jezusa,
wšitko druhe njepomha!

Z tym budže naša duša woprav-dže nasycěna za čas a wěčnosť. Hamjeň. La.

Džiwna wěc jenož, zo sej njejsmy přezjedni dla mjena za tule nje-dželu. Hač do poslednjeje wójny wšak so powšitkownje mjeno-waše nje-džela zemrětych. W serbskim so nałožowaše wopačny wuraz „smjertna nje-džela“. To by tola rěkało, zo je nje-džela smjertna, kaž by wona wumřec mōhla. W nowišim času so wosebje w cyrkwinskih kruhach rozšěrja mjeno „nje-džela wěčnosť“ (Ewigkeits-sonntag). Snano sy so hižom na to pohněwał, dokelž bě tebi tuta nje-džela jako nje-džela zemrětych wosebje luba. Za tutym mjenom — nje-džela wěčnosť — wšak tči rjana a dobra křescanska mysl. My njesměmy so rudzić jako tajcy, kiž bychy žanu nadžiju njeměli. My tola wěrimy do stawanja z morwych a do wěčneho žiwjenja. Tohodla njesměmy jenož čmowy, zymny row před wočomaj měć, ale Božu wěčnosť. My Serbja wšak dyrbjeli wosebje začuće měć za tule mysl, wšako sebi nje-předstajamy smjerc jako surowy kosćowc z wótrej kosu, ale jako bělu žonsku, kotraž klapajo a woľajo ludzi namoľwja, hotowi być. Njezabudźmy rjane serbske přisłowo:

Čert je čorny,
smjerc je běla,
wón chce duše,
wona čěla.

Z tym tež nětko zwisuje naša nje-přezjednosť w liturgiskich barbach za tutu poslednju nje-dželu w cyrkwinskim lěće. Liturgiska protyka nam tu přizwola tři móžnoty:

Zeleny parament — kaž na wšědnej nje-dželi. To by rěkało, zo tale poslednja nje-džela sobu słuša do rjada tych nje-džel po swjatej

Trojicy, na kotrychž nam zelena barba paramentow praji, zo ma so Bože słowo *wusywać w nadźiji* a dowěrje do mocy ewangelija.

Běly parament — jako na nje-dželi wěčnosće. Běla barba je swjedženska a poľna wjesela. Tuž mamy ju na jutrach a k hodam — a nětko tež na tutej njedželi, do-keľž so *wjeselimy*, zo su ći, kiž su wumřeli, přewinyli a přez Chry-stusowu hnadu zašli do Božeje wěčnosće. Tohodla mamy tež běle paramenty na Božim stpiću.

Pola njeboheho na wopyće

Dźiwna to wěc, njeboheho wo-pytać. Wšitko tam budže, jenož wón sam nic.

Po drohach maľeho městačka chodžo mje putaše želniwa mysl: Tu je wón přez štyrceći lět swoje-ho nam tak droheho žiwjenja skut-kowaľ, po tutech haskach chodžiľ, tele niske chěžki, ale tež tutu wulku cyrkej w jeje nadobnosći lubo-waľ. Tamle horka je šula, hdžež je wón młodžinu ze swojej zahori-tosću za wšo rjane a dobre — a po-božne rozwučowaľ. Sulerjo měja-chu jeho lubo. Haj, ja sym jenož jedyn z njesměrnje wulkeje črjody tych, kotřiž su jeho lubowali, na-šeho droheho profesora Otu Wi-ć a z a .

Wón běše ke mni stajnje tak přecelny, dobroćiwý a pohonjo-waše mje k džeľu w Božej winicy mjez serbskim ludom. Kóžde zet-kanje z nim běše za mnje bohate nazhonjenje. Mój bratr bě jeho w dalokim Stollbergu wopytaľ. Mi to hać dotal njebě možno. Mjez tym je wón před wšom lětami — 28. nowembra 1952 — swojej woći zańdželiľ. A hakle lětsa možach jeho wopytać.

Njepraj, zo njemóžeš njeboheho wopytać, zo by tajki pospyt po-darmo był. Tež tutón wopyt sľuša do drohotnych dožiwjenjow moje-ho žiwjenja. Tuž tam sedžach w jeho stwě, hdžež je wón w tajkej čistej nadobnosći džeľaľ za naš lud.

Jow je wón pisaľ wo Handriju Zejlerju. Jow je zestajaľ wjace lět-nikow našeho Předzenaķa. A wón je tutu serbsku protyku na zaho-rjacu wyšinu pozběhnyľ. Jeho na-stawki běchu tak ludowe a nado-bne, natwarjace w lubosći k ludej a w pobožnosći, a při wšem běchu wšitke jeho džeľa z wědomostnej swědomitosću spisane.

A skónčnje je nam tež dowo-leny

čorny parament, kaž mamy jón hewak jenož hišće na Čichim pjat-ku. A to by nětko rěkaľo, zo na tutej njedželi *žarujemy* wo swo-jich lubych.

W němskej rěči so při wšem hi-šće rozšěrja štwórte mjeno: nje-džela sudneho dnja (Sonntag des Jüngsten Gerichtes).

Kóžde z tutech mjenow ma swo-je prawo. Ty pak sebi wubjer te, kotrež je tebi najlubše.

Jow w tutej stwě je wón wšitke swoje wulke zastojnske nadawki jako studijny rada a studijny di-ректор dokonjaľ a jow je wón po wšem zastojnskimi džeľe w měr-ných nocach slědžiľ w serbskich stawiznach, zo by nam rozpisowaľ zbožowne a zrudne časy našeho naroda. Ze wšitkich jeho nastaw-kow je spóznać, kak je so jeho wutroba sobu wjeselić a sobu ru-dzić mohaľ. Jow w tutej stwě je so jemu tak někotra sylza zrudoby našeho narodneho njezboža dla wuroniľa.

Jow w tutej stwě je so wón ho-riľ a rudžiľ z najwuznamnišimi Serbami. Jow jeho wopytowachu Muka, Bjarnat Krawc, Bogumiľ Šwjela a tež někotryžkuli Serb našich dnjow. Jow je wón tež z mojim bratrom so rozrěčowaľ a jeho zahoriľ za dobru wěc.

Jeho wudowa wobžaruje, zo mi njemóže ničo sobu dać. Wšo zawo-stajenstwo njeboheho je dawno hižom předate. Njewě wona, zo njejsym přišoľ po dary, ale nje-bohemu na wopyt?

„Powědajće mi z Wašeho zhro-madneho žiwjenja ze swojim man-dželskim.“

„Tu je staľa jeho serbska biblio-teka. Jowle při woknu je za swojim pisanskim blidom džeľaľ.“ A wona mi dale powěda, kak je wón swoju domiznu lubowaľ, kak je serbsku literaturu hromadzaľ. W dalokich Němcach je sej swoju lubosć rjanu a nadobnu wuchowaľ. Jow je z dalokosće zhladowaľ we swojej čistosći na serbsku domi-znu. A njelube zynki ze Serbow njemóžachu jeho zatrašić. Prjedy hać k njemu dóńdžechu, běchu swoju wóťrosć a hórkosć zhubiľe.

„Ach čakajće, posledni wobraz swojeho mandželskeho, tón chcu

Wam pokazać. Wón je rjeňši hać tónle, kiž je so zhotowiľ k jeho pječasydomdžesaćinam“, a wona doběža po kašćik a pytaše mjez fotografijemi, pytaše a pytaše. Při tym zeznach znajmjeňša po wo-brazu syna njeboheho, kotryž je lékař w zapadže, a jeho džowku, kiž je so wudaľa do susodneho města. Lědma wšak něšto wědžach wo tutymaj džěscamaj našeho wulkeho wóťcinca. Wudowa pytaše dale. „Bych Wam rad tutón wo-braz pokazaľa, přetož na nim je nam wón zachowany, kajkiž za-wěrnje běše.“ A skónčnje so tola na njón dohlada mjez horu wšit-kich wobrazow. A tutón wobraz běch ja sam sćiniľ, jako bě nam profesor Ota Wićaz 1951 na Serb-skim cyrkwiskim dnju w Klukšu přednošowaľ wo Janu Kilianu. K swojemu serbskemu napismu přistajich nětko němske, zo bychu němscy potomnicy wědželi, wo čo tu dže.

Nazyma a předewšem nowember je čas spominanja na zemřětych. Rowy so ze zrudobu a styskanjom přihotuja na zymu. Na poslednej njedželi cyrkwinskeho lěta wučit-amy mjena zemřětych poslednje-ho lěta. My chcemy wšitko činić, zo njebychmy swojich zemřětych zabyli. Nic wšak tak kaž chcyli wutroby sej znowa rozdrěć ze ža-łosćenjom a njewužitnym plaka-njom. Naše spominanje njech je poľne džakownosće a wutrobneje lubosće.

Zemřěteho běch wopytaľ, a tu-tón wopyt drje bě želniwy a tola tež rjany a posylnjacy.

Na njedželu zemřětych

Cyle naše zemske byće
Ma džě jenož jednu čěr:
Porodzenje, krótkte byće,
Pytać potom wěčny měř.

Štož sej přeješ, štož sej zdrěješ:
Tućel zboža, jenož blyšć.
Hać palasty, chěžku změješ:
Jónu přińdže wulka styšć.

Cyle naše zemske byće
Ma džě jenož jednu čěr:
Porodzenje, krótkte byće,
Nam'kać potom wěčny měř.

Pawoľ Krječmar

Jenož wón wě troštować

Tale wboha žona! Na row je so čisnyła a njesměrnje plakała . . . Chwilku po tym je ke mni přišla. Bě na njej widžeć, kak jara čerpi a so rudži. „. . . Wy však njejsće mojeho muža zna! Ow, kak zbožownaj smój mój bytoj!“ Wona powědaše. A ja mjelčach. Nadobo so wona w rěči přetorhny. Z rozplakany mjezwočom zadwělowana na mnje hladaše: „Troštujće mje tola!“

„Hdyž je wutroba woprawdže rózdrjena, njemóže nihtó tu na zemi troštować.“

Wona do horšće zaplaka: „To je žalostne!“

„Haj, to je žalostne!“ jej wobkrućam. „Hlejće, jako sym swojeho druheho syna zhubił, je mje to tak bolało, zo Waše rudženje derje rozumju. A ludžo ke mni chodžachu a chcychu mje z rěčemi ‚troštować‘. A kak so stróžich, hdyž pytnych, zo jich słowa ranu w mo-

jej wutrobje scyła njedosahnychu. Wona njezažita dale krwawješe.“

„Haj, tak to je!“ wona splakny. „A što sće wy potom činił?“

„Haj, potom sym swoju Bibliju wočinił a namakał slowo Jezusowe: Swój měř wam dawam. Tehdy mi zeschadža: Jedyn tu je, kiž móže zawěrnje troštować! To je Jezus. Tón je tola žiwy! A sym so poklaknył a modlił: Knježe Jezu! Ja njerozumju, čehodla je telko horja na mnje přišlo. Ale ty widžiš, kak so rudžu. A nětko će prošu, zo by swoje slowo dopjelnil a swój měř do mojeje krwawjaceje wutroby dał!“

„A??“ so wona bjez dycha prašeše.

„A wón je to činił! Wón nježi!“ „Što pak dyrbyu činić?“ Zda so, zo jeje woči něhdže nazdala swět-leško widžitej.

„Čińće toho runja! Wy sće dotal bjez Jezusa žiwa byla. To nětko wjac njemóžeće. Nětko jeho dyrbiće pytać, wołać a namakać abo — zadwělować.“

„Měńće woprawdže, zo móže wón mi pomhać a mje troštować?“

„Luba, wboha žona! To ja wěm. To sym sam nazhonił. A nětko wón na Was čaka . . .“

P. W. Busch

Michał Nawka pječasydomdžesatnik

Naš luby serbski spisowaćel a wučenc, prjedawši Radworski wučer, Michał Nawka, swjeći 22. nowembra swoje pječasydomdžesaćiny. Zrědka hdy je čłowjekej spožčene, tak sebi lubosć swojeho luda dobyć, kaž ma wón přichilnosć Serbow — katólskich, ale tež ewangelskich. Wón je čas žiwjenja lubosć k Serbstwu a k serbskej rěči wusywał a je směł tež lubosć žnjeć! W poslednich lětach je tež k nam ewangelskim fararjam chodžil, zo by nas rozwučował, nam „pysk a pjero wótrił“.

To směmy tola zawěrnje prajić, zo je wón džensa najwuznamniši serbski stilista. Serbska rěč so jemu čista, dokonjana, přistojna z erta a pjera roni. Wón rěči kaž lud rěči, ale bjez zmylkow a w najněžnišej luboznosći. Jeho džěcaće spěwy wostanu za wšě časy krasne přikłady našeje serbskeje literatury. Tež druge plody jeho basniškeho a wědomostneho džěla su nam wězo přewšo drohe.

Bóh Knjez spožč našemu Michałej Nawce dale miły wječor jeho žiwjenja!

Domoj

Što po dompuću próch mje stara? Hač brěmjo čišći, slóncó pali jara. Ja praju z wulkim wjeselom: Ja chwataj dom!

Što po puću mje wša zrudžba Hač horja slóncó pali jara. [stara?] Ja praju z wulkim wjeselom: Ja chwataj dom!

f. Rejslerjowa

Z misionstwa

Swětowy zwjazk Křesćanskeho towarstwa młodych mužow (Young Men's Christian Association — YMCA) chce w Nacareće załožiť wulke twarjenje, kotrež ma služić dorozumjenju mjez ludźimi wšelakich wěrow. Židowscy ludžo z Tel Awija a Haify pomhaja, zwjesć pjenjezy za tele předewzaće. —

Lěta spomina Syriska syrotownja w Jeruzalemje na 100. rōčnicu swojeho založenja přez Johanna Ludwiga Schnellera. Z małych, skromnych započatkow nasta wulki wustaw, kiž bě za nimale 500 džěci domizna a staršiski dom a šula. Tola w léce 1948, jako so Palestina rozpaći, so džělo syrotownje njezapcy skónči. Wšo, štož bě so za 90 lět natwarilo, zda so podarmo być. Nětko steji Ewangelske towarstwo za Syrisku syrotownju před nowym džělom. Šula w Khirbet-Kanafarje (Libanon), kiž njese mjeno Johanna Ludwiga Schnellera a na kotrejž so hižom něšto lět twari, hospoduje džensa hižom 135 šulerjow. Druhi wustaw z mjenom Theodora Schnellera so w Ammanje twari, zo by so tež we tym kraju, hdžež je so naš Knjez Jezus narodžil a hdžež je wumrěl, ewangelij ze słowom a ze skutkom připowědał. —

W Jeruzalemje je so nowa chorownja za wusadnych załožila. Je to dar jendželskeho misionsekeho towarstwa za službu mjez wusadnymi a danskeho pomocneho skutka. Zakładny kamjeń za chorownju běchu loni w arabskim džělu swjateho města položili. —

Lutherska betswanska cyrkej w Transvaalu (južna Afrika), kiž ma na 120 000 dušow, je so po 102 lětach misionsekeho džěla zesamostatniła. Založilo bě ju Hermannsburgske misionstwo. —

Nowy ewangelski misioniski sćelak „Trans World Radio“, kiž steji w małym ewropskim staće Monaco, je 1. oktobra wusyłać započal.

Wšednje řeči so tež dvě hodzinje němsce, poł hodziny pólsce, rusce, madžarsce (ungarsce) a arabsce.

Anglikanski biskup w Oxfordže (Jendželska) je 26lětného traktorista Tony Williamsona na dželačerskeho fararja wuswječil. Kemši bě přišlo wjele dželačerjow z toho zawoda, w kotrymž Williamson džela. Młody farar pónđe za pomocneho duchowneho do wosady, kotraž ma wjele industrije. Chce pak sej tež dale swój chłěb z dželom w fabrice zaslužić.

Prěnja žona w farskim zastojnstwje lutherskeje cyrkwy w Norwěskej budže 59lětna kandidatka teologije knjeni Ingrid Bjerkas.

Knježerstwo w južnej Africe je Johannesburgskeho anglikanskeho biskupa, dr. Ambrose Reevesa, doškónčnje z kraja wupokazało. Biskup Reeves, kiž raznje přečiwo štatnej rasowej politice džela, bě před někotrymi měsacami do Jendželskeje čeknył. K swojemu wupokazanju rjekny biskup Reeves: „Anglikanski biskup ma tež nadawk, wojować přečiwo kóždejžkuli bludnej wučbje. A ja wěrju, zo je dželenje rasow tež tajka bludna wučba, dokelž so z tym Bože słowo hani.“ Cyrkwy we wšelakich dželach južneje Afriki su zhoniwši powěsć w biskupowym wuhnaću zwonić dałe a z tym pokazaše, zo so z dr. Reevesom zwjazane čuja. W Natalskej diecezy su cyrkwinske chorhoje kóždu njedželu na poł šćežora wupowěsnjene a 15 mješin zwonja. Chcedža to tak dołho činić, doniž njesmě so biskup z wuhnanstwa wrócić.

Drježdžany. Serbske kemše w Drježdžanach budžeja 2. adwenta, 4. decembra 1960, popołdnu w 15.30 hodž. w cyrkwi swjateho Marka w Drježdžanach-Pieschen. Prědować budže farar Albert Malešanski.

Hodzina spěwaceje ekumeny

Ekumeniska spěwna hodzina wotmě so kónc zašleho měsaca w Budyskej cyrkwi Marje a Marty. Chór předarkeje šule Paulinum w Berlinje spěwaše němsce, jendželsce, francosce, rusce, indisce, japonsce, hebrejsce, greksce a w jednej z juhoafriskich řečow. Z wustojnje přednjesenych kěrlušow a spěwow njech su předewšěm nabožne spěwy ameriskich Čornuchow, tak mjenowane negro-

Z Rakec. Wulka syła našich wosadnych čaka a so wjeseli kóžde lěto na zhromadny wulět. Městna w omnibusach su bórže wobsadžene. Wosebje džakownje pak spominamy na swoju lětušu jězbu. Nimo rjaneje krajiny móžachmy předewšěm nowonatwarjene cyrkwy wobdžiwać. Wone su za nas w džensnišim rozsudnym času pohonjowace znamjo wosadneho žiwjenja.

Z třomi busami podachmy so na rjanej njedželi rano — w septembri — na puć. Prěnja naša stacija běše Zemičanska cyrkwy, kotraž je so před 10 lětami natwariła. Tu witaše nas na rańšej nutnosći k. farar Prehn ze słowami ze scěnja swj. Lukaša (10, 23): „Zbóžne su te woči, kiž to widža, štož wy widziće.“ Prědar rjekny, zo je to wulka hnada, směć Knjeza Chrystusa we wšej krasnosći stwórby pónzawać a so jemu džakować. Zemičanski Boži dom je swětle a přečelnje wuhotowany a bě na žnjowu džakny swjedzeń bohaće z kwětkami a žnjowymi darami wupyšeny. Wobhladał sej Zemičanski kerchow a pohladawši na katolsku cyrkwy, kotraž je sotrasusodka ewangelskeje, jědžechmy do Biskopic, hdžež nas wosebje zajimowaše hódny nowonatwarjeny wosadny dom. Wón hospoduje młodych kaž tež starych na jich zetkanjach. Tohodla je tež daloko přez mjezy našeje sakskeje krajneje cyrkwy znaty.

Potom dojědžechmy sej do Stołpina. Z tamnišeje twjerdžizny maš rjany wuhlad do koła wokoło. Čmowe a tež zaso wjesole časy našich stawiznow so tam wotblyšćuja. Wustróžani stejachmy před martrarskim gratom čwělowarnje. Z hrabanja za mocu a z bojose rodži so nječłowjeskosć. Widžachmy tež, hdže je jata hrabina Ko-

spirituals, zrudne kěrlušy Jeremije w hebrejskej řeči a džěl z liturgije prawoslawneje cyrkwy wuzběhnjene. Poskićenja skónčichu so ze spěwanej modlitwu Franca Assisiskeho. — Na předarkeje šuli Paulinum prihotuja so młodzi a starši mužojo ze wšěch móžnych powołanjow a ze wšelakich krajnych a swobodnych cyrkwjow na zastojnstwo předarja.

Naš wosadny wulět

zelska bydliła a mējachmy mały začisć z toho časa, jako je Awgust Sylny knježil.

Krótko do wobjeda zhromadźichmy so w dostojnej cyrkwi swjateje Marje w Pěrnje, slyšachmy přednošk wo twarskich stawiznach Božeho domu a wobhladačmy sej jeho drohočiny — dupu z hrajkacymi džěćimi, wołtar a klětku. Tež hospitalnu cyrkwy, kotruž je Gustav-Adolfski skutk wobnowić dał, smy sej wobhladać směli. Wona je jednorje wuhotowana a wotpowěduje tak našemu časej.

Słónčko so luboznje směješe, jako dojědžechmy popołdnu na Kralowc (Königsstein.) Tu bě wjele widžeć: wrota z mócnymi wjelbami, 150 m hluboka studnja, čežke kanony ze starych časow a skónčnje rjany wuhlad na Łobjo a poľobske hory hač k rańšim Rudnym horam.

Naš dompuć wjedžeše pódľu Łobja do Šandawy a wottam přez Zebnicu, Nowe Město a Woľbramecy (Steinigtwolmsdorf) do Šerachowa, hdžež nas farar Walts-gott do noweje kapały Horjestaća na wječornu nutnosć dowjedže. Kapała, kotraž je so z pomocu Gustav-Adolfskeho skutka natwariła, bě nas hižom nazdala strowiła. Wjerch je pyšnje z drjewa džělany, wobraz wyše wołtarja, kotryž je šleska wuměłca z drjewa wurězbowała, je kaž trošt w tutej zrudnej wokolinje. Kapała džě steji na kerchowje. Farar Walts-gott zložil swoje słowa na hrono za měsíc september (2. Kor. 9, 8): „Bóh pak je mócný, zo wšelaka hnada mjez wami přibywa, zo we wšem přeco wšeho dosć maće a bohaći sće na wšěch dobrych skutkach.“ Wječorna nutnosć dopomni nas na wšě dobroty a wšu pomoc, kotruž je nam Bóh Knjez w hubjenych časach spožčil. Wona nas napominaše ke skutkam smilnosće. Z džakom myslachmy na to, kak je Gustav-Adolfski skutk tež w našej Rakečanskej wosadze pomhał. Njech so tale džakownosć na dalšich woporniych darach za skutki cyrkwy wopokazuje! — Wobohaćeni z dušinymi darami podachmy so přez Budestecy a Budyšin domoj. f. H. Šolta

Nakladnistwo Domowina. — Licenca č. 733
Wuchadža jónkróc za měsíc. — Rjaduje
Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hłowny zamolwity redaktor:
superintendent G. W i r t h - Njeswaćidlski
Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čisćernja
Domowiny w Budyšinje